

Ensilering af fodermarvkål

Til belysning af fodermarvkåls egnethed til ensilering og til undersøgelse af, hvilken ensileringsmetode, der må anses for mest hensigtsmæssig, er i årene 1955-57 udført forsøg på statens forsøgsstationer ved Tylstrup og Ødum.

Forsøgsplanen har omfattet sammenligning af knusning og skæring, samt ensilering med og uden tilsætning af AIV-syre. Der er udført 2 forsøg på hver station, ialt 4 forsøg. Da alle forsøg er gennemført med 2 fællessiloer (a og b), omfatter opgørelsen 8 siloer pr. forsøgsled.

Til forsøgene er benyttet fodermarvkål fra Danske Landboforeningers Frøforsyning. Såningen er i almindelighed foretaget i april med 3 kg frø pr. ha. Da der ikke er anvendt udtynding, har bestanden været nogenlunde tæt, så afgrøden må karakteriseres som ret finstænglet og bladrig. Tørstofindholdet har varieret fra 14,3 til 18,4 pct. Ensileringen er foretaget i november og ensilagen optaget i januar-april. Findeling ved knusning er gennemført på almindelig roetopknuser, der har givet en nogenlunde stærk findeling, men dog med enkelte lange, trevlede stængelstykker på op til 20-40 cm længde. Skæringen, der har givet en noget stærkere og navnlig mere ensartet findeling, er udført på almindelig skæreblander med snitlængde ca. 2 cm. Hvor der er anvendt AIV-syre, svarer mængden til det normale for roetop, 4,5 l fortyndet syre (1:5,5) pr. 100 kg afgrøde. Afgrødemængden pr. silo har varieret fra 1500 kg til 1800 kg, og der har været dækket med 50 cm sand.

I gennemsnit af de 4 dobbeltforsøg er opnået følgende resultater:

	kg saft pr. 100 kg afgrøde	Tab i procent				Kvalitetstal ²			
		tør- stof	org. stof	råpro- tein	råprot. korrig. ¹	Rt	At	Fst	St
Knust, uden tilsætning . .	34	22,9	27,8	20,5	26,8	4,2	8	15	0
Skåret, » » . .	33	19,8	24,7	21,2	27,0	4,0	7	16	0
Skåret, tilsat AIV-syre. .	39	15,5	21,0	15,9	18,6	3,3	3	8	0

¹ Råprotein ÷ NH₃-N × 6.25.

² For 1. kl. ensilage må ammoniakallet (At) ikke være højere end 7, flygtig-syretallet (Fst) ikke højere end 20 og smørsyretallet (St) skal være 0.

Der har i alle forsøg været ret god overensstemmelse mellem de to sammenhørende fællessiloer, og der er ligeledes tilfredsstillende overensstemmelse mellem de 4 forsøg i serien.

Ved sammenligning af knusning og skæring — uden tilsætning — har skæring givet det laveste tab af organisk stof, medens tabet af råprotein er ret ens, ligesom der heller ikke er nogen væsentlig forskel på kvalitetstallene. Ved tilsætning af AIV-syre til skåret afgrøde er der i alle forsøg fundet lavere tab af organisk stof og navnlig af råprotein, sammenlignet med skåret afgrøde uden tilsætning. AIV-syren har ligeledes medført en yderligere sikring af kvaliteten.

Tabet har som helhed været stort, omtrent som for ensilering af roetop, hvilket i væsentlig grad har sin årsag i, at der på grund af fodermarvkålens ret lave tørstofprocent er stort saftafløb. I alle siloer har smørsyretallet været 0. Flygtig-syretallet og ammoniakallet viser ligeledes, at kvaliteten har været god, men tallene er dog lavest ved tilsætning af AIV-syre. Reaktionstallet tyder imidlertid på, at ensilagen ved tilsætning af AIV-syre bliver mere sur end ønskeligt.

Ved fodring af malkekøer med ensilage af fodermarvkål er det iagttaget, at

de lange, trevlede stængelstykker, der fremkommer ved knusning af afgrøden, ofte vrages af dyrene, hvorved knusningen giver anledning til større kassation end skæringen. Af hensyn her til — og formentlig også af arbejdsmæssige grunde — vil skæringen være at foretrække. Ved fodring gennem længere tid har man kunnet spore nogen påvirkning af mælkens smag, og ved Statens Forsøgsmejeri har man konstateret, at ensileret fodermarkvål har en mindre heldig indflydelse på mælkens og især på smørets kvalitet.

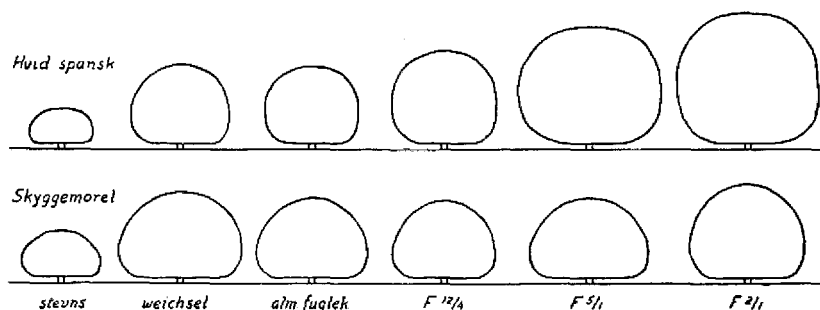
Ved de gennemførte forsøg med ensilering af fodermarkvål er det påvist, at der kan opnås god ensilage uden tilsætning, og at man kan anvende såvel knusning som skæring. Af arbejdsmæssige og fodringsmæssige grunde vil skæring dog være at foretrække. Tilsætning af AIV-syre har nedsat tabet og givet en yderligere sikring af kvaliteten, men ensilagen har været tilbøjelig til at blive for sur, hvorfor det må anses for mest hensigtsmæssigt at undlade tilsætning, når siloen løvrigt fyldes passende hurtigt og dækkes med et godt preslag.

Bilag til 585. meddelelse. Forsøg med ensilering af fodermarkvål 1955-57.

Ensileringsmetode	% tørst. i afgr. ved nedlægn.	Kg saft pr. 100 Kg afgr.	Ensileringstab i %				Kvalitetstal			
			tørstof	org. stof	råprot.	råprot. korrig.	Rt	At	Fst	St
<i>Tylstrup 1955-56:</i>										
Knust, uden tilsætning.	a. 15,5	32	22,3	25,2	15,6	22,4	4,0	8	18	0
	b. 14,7	36	24,2	28,1	23,8	30,7	4,0	9	19	0
Skåret, uden tilsætning	a. 15,4	31	18,8	21,9	19,1	25,2	4,1	7	17	0
	b. 15,5	35	19,7	24,3	20,7	26,9	4,1	8	17	0
Skåret, tilsat AIV-syre.	a. 14,8	41	15,6	18,6	18,5	23,5	3,1	5	8	0
	b. 14,3	40	13,7	18,2	21,5	24,4	3,0	4	6	0
<i>Tylstrup 1956-57:</i>										
Knust, uden tilsætning.	a. 15,8	27	21,2	33,1	19,0	23,5	3,9	6	18	0
	b. 18,4	21	20,7	35,7	8,7	13,5	4,0	5	21	0
Skåret, uden tilsætning	a. 15,7	27	19,7	31,1	16,0	19,9	4,0	5	20	0
	b. 16,6	28	17,4	31,9	13,5	18,2	4,0	5	20	0
Skåret, tilsat AIV-syre.	a. 15,6	38	18,1	32,1	10,5	12,6	3,4	2	11	0
	b. 18,0	25	16,1	28,4	4,9	7,2	3,4	2	13	0
<i>Ødum 1955-56:</i>										
Knust, uden tilsætning.	a. 16,4	42	20,6	23,2	26,0	32,8	4,3	9	14	0
	b. 17,0	36	20,1	22,9	22,6	29,8	4,2	9	16	0
Skåret, uden tilsætning	a. 16,5	35	19,1	22,4	24,2	30,5	4,0	9	14	0
	b. 15,8	34	19,8	20,6	24,9	31,3	4,0	9	15	0
Skåret, tilsat AIV-syre.	a. 16,4	38	14,5	16,6	18,5	21,8	3,3	4	9	0
	b. 15,9	44	14,6	17,3	14,4	17,4	3,4	3	7	0
<i>Ødum 1956-57:</i>										
Knust, uden tilsætning.	a. 17,7	37	28,0	28,8	26,8	33,2	4,5	9	8	0
	b. 18,3	40	26,4	25,1	21,1	28,1	4,6	9	9	0
Skåret, uden tilsætning	a. 16,8	34	22,8	22,2	26,0	32,1	4,2	8	13	0
	b. 17,1	37	21,1	22,8	25,3	31,6	4,1	8	13	0
Skåret, tilsat AIV-syre.	a. 16,7	42	13,9	16,9	15,8	17,6	3,4	2	5	0
	b. 16,8	41	17,1	19,5	23,0	24,6	3,2	2	5	0

Forsøg med forskellige grundstammer til kirsebær

Det har været almindelig praksis i planteskolerne at pøde (eller okulere) kirsebærarter på frøformerede grundstammer af fuglekirsebær (*Prunus avium*), weichsel (*Prunus mahaleb*) eller sjældnere surkirsebær (*Prunus cerasus*). Men da frøformerede grundstammer oftest vil variere noget — både med hensyn til vækstkraft, modstanddygtighed mod sygdomme o. a. — er der udført et stort arbejde for at finde frem til gode, vegetativt formerede og derfor typerene grundstammer. Denne opgave er først og fremmest taget op af forsøgsstationen East Malling i England, der i 1913 begyndte afprøvning af forskellige vegetativt opformerede typer af de 3 ovennævnte prunusarter. I 1933 blev de bedste typer af fuglekirsebær udsendt til andre forsøgsstationer, og i 1935 kunne der anlægges udbytteforsøg ved Blangstedgaard med de kraftigt voksende nr. F 2/1, 5/1 og 12/4.



Træstørrelsen af henholdsvis Hvid Spansk og Skyggemorel på de forskellige grundstammer, skematisk efter måling i 1949.

I forsøget ved Blangstedgaard 1935—54 er de engelske kloner af fuglekirsebær F 12/4, 5/1 og 2/1 blevet sammenlignet med frøformerede stammer af fuglekirsebær, weichsel og surkirsebær til sorterne *Hvid Spansk*, *Dønnissens gule*, *Skyggemorel* og *Stevnsbær*. Træernes størrelse er illustreret på figuren, og udbytte-tallene er vist i omstående tabel. Mere udførlige forsøgsresultater findes i beretning nr. 545 fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Resultatet af forsøget på Blangstedgaards svære lerjord kan kort sammenfattes således:

Stevns må siges at være uanvendelig til sødkirsebærsorterne, og den har givet så lille udbytte til *Skyggemorel* og *Stevnsbær*, at den også til disse må betegnes som uegnet.

Træer på *weichsel* tålte dårligt omplantningen fra planteskolen til blivestedet, og mange træer måtte efterplantes de første par år efter forsøgets anlæggelse. Alligevel har træerne på *weichsel* ret hurtigt givet godt gennemsnitsudbytte (Hvid Spansk undtagen) og fortsatte hermed en årrække; men senere blev mange angrebet af sygdomme og døde. Den gav en ret uensartet plantebestand.

Alm. fuglekirsebær har givet jævnt gode træer med middel udbytte, men denne frøformerede grundstamme har ikke kunnet stå mål med de vegetativt formerede East Mallingtyper.

F 12/4, *F 5/1* og *F 2/1* fra *East Malling* har i forsøget vist sig alm. fuglekirsebær betydelig overlegen, både med hensyn til træernes frugtudbytte og sundhed. Navnlige har *F 2/1* vist sig som en god grundstamme på svær jord både til sur- og sødkirsebærsorterne. Den har været sund og levedygtig, har givet meget ensartede træer og har givet størst udbytte.

Desværre har *F 12/1* ikke været med i forsøget, men da den ifølge udenlandske forsøgsresultater regnes for at være endnu bedre end *F 2/1*, er der vist ingen grund til at betvivle, at denne også vil være velegnet her i landet. Grundstammerne søges nu opformerede til praktisk udbredelse.

Frugtudbytte ialt i kg pr. træ i 4, 8, 12 og 16 års perioder

	År	Stevns	Weichsel	Alm. fugle- kirsebær	F 12/4	F 5/1	F 2/1
Hvid Spansk	1938—41	0	0	0	0	0	0
	1938—45	1.6	13.6	2.8	5.4	5.7	5.5
	1938—49	8	30	18	29	53	53
	1938—54	25	30	87	116	176	206
	forholdstal	29	35	100	134	202	236
Dønnissens gule	1938—41	—	3.8	0.8	1.2	2.6	2.7
	1938—45	—	31	21	36	28	34
	1938—49	—	121	99	133	129	134
	1938—54	—	317	282	378	359	356
	forholdstal	—	112	100	134	127	126
Skyggemorel	1938—41	4.6	14.8	21.5	24.1	23.6	30.9
	1938—45	17	47	59	59	60	81
	1938—49	48	151	125	128	147	207
	1938—54	119	361	323	246	338	453
	forholdstal	37	112	100	76	105	140
Stevnsbær	1938—41	3.9	5.1	6.5	11.2	9.8	11.6
	1938—45	22	36	32	35	37	41
	1938—49	77	117	80	103	127	153
	1938—53	185	291	145	244	283	332
	forholdstal	127	200	100	168	195	228

Forsøg med hvedesorter 1953—1957

På statens forsøgsstationer ved Aakirkeby, Lyngby, Tystofte, Abed, Aarslev, Askov, Spangsbjerg, Borris, Ødum og Højer, samt på Statsfrøkontrollens gård, Brøndgaarden ved Ballerup er der i årene 1953—57 gennemført sortforsøg med hvede. Sidstnævnte sted er forsøgene kun gennemført de sidste 3 år. Ved Lyngby i 1954 og ved Ødum i 1956 måtte forsøgene kasseres på grund af fugleskade, og ved Højer blev forsøgene i de regnrige efterår 1952 og 1954 ikke sået.

4 sorter har været med i alle 5 år, medens 2 sorter har 4 års forsøg og 3 sorter 2 års forsøg. Ved opgørelsen er udbyttet for disse 5 sorter omregnet i forhold til gennemsnit af sorterne Weibulls Eroica, Øtofte 56 og Hunsballe R, der har været med i alle forsøg og givet ret jævnt udbytte, medens Cappelle Desprez har varieret stærkt på grund af vinterskade. Ved forholdstalsberegningen er udbyttet af Eroica sat = 100, og i nedenstående oversigt er denne sort sat øverst, medens de øvrige sorter er opført i rækkefølge efter antal forsøg og gennemsnitligt kærneudbytte. I bilaget er anført forholdstal for de enkelte forsøgssteder og i de enkelte år.

	Antal forsøg	hkg pr. ha		Forholdstal		Karakter f.		Modningsdato
		kærne	halm	kærne	halm	vinter fasthed 0-10 ¹	Iejevn tilb. 0-10 ²	
1953-57 Weib. Eroica	49	47.4	68.6	100	100	9.7	3.1	14/8
— Øtofte 56	49	49.3	66.8	104	97	9.8	2.5	10/8
— Capp. Desprez	49	49.0	59.1	103	86	4.4	0.9	8/8
— Hunsballe R	49	48.9	73.4	103	107	9.7	3.6	14/8
1954-57 Heine VII	40	50.7	61.4	107	90	8.8	1.4	10/8
— Weib. Banco	40	49.1	66.9	104	98	9.5	2.3	13/8
1956-57 Sophiehøj 13	21	49.3	71.3	104	104	—	2.9	12/8
— Abed 853	21	48.7	69.1	103	101	—	3.7	12/8
— Svaløf Svale	21	48.2	70.6	102	103	—	2.9	14/8

¹ 0 = helt ødelagt, 10 = uskadt ² 0 = helt stående, 10 = helt i leje

	Strållængde cm	gr pr. liter	mg pr. korn	pct. råprotein i kærnetørstof
Weibulls Eroica	112	768	41.6	11.9
Øtofte 56	101	759	41.3	11.8
Cappelle Desprez	94	748	53.2	12.5
Hunsballe R	117	763	48.2	12.5
Heine VII	100	754	50.0	11.7
Weibulls Banco	111	767	39.9	12.3
Sophiehøj 13	109	758	45.9	12.6
Abed 853	112	759	45.2	12.0
Svaløf Svale	114	760	46.0	12.9

I gennemsnit af alle forsøg har Weibulls Eroica givet 47,4 hkg kærne pr. ha, og alle de øvrige sorter har givet højere udbytte end denne. Højest ligger Heine VII med 7 pct. større udbytte end Eroica, derefter følger Øtofte 56, Cappelle Desprez, Hunsballe R, Weibulls Banco, Sophiehøj 13 og Abed 853 med omtrent ens udbytte, 3—4 pct. mere end Eroica, medens Svaløf Svale har givet knapt 2 pct. mere end Eroica.

I nogle forsøg har der været vinterskade, og de her givne karakterer viser, at Eroica, Øtofte 56, Hunsballe R og Banco er meget vinterfaste, Heine VII har været tilfredsstillende vinterfast, medens Cappelle Desprez har fået betydeligt lavere karakter for vinterfasthed end de øvrige sorter. Udbyttet af de vinterskadede forsøg er medregnet i gennemsnittet, hvilket påvirker Cappelle Desprez stilling noget. Denne sort giver ved gode overvintringsforhold oftest meget højt udbytte, men strenge vintre kan bevirke stærk nedgang i udbytte, undertiden fuldstændig udfrysning. På marsken ved Højer har den i to af tre år været stærkt frostskaadet. De 3 sidste sorters stilling med hensyn til vinterfasthed har der ikke været betingelser for at vurdere i de to år, de har deltaget i forsøgene.

Halmudbyttet er meget lavt hos Cappelle Desprez og Heine VII; hos Øtofte 56 og Banco ligger det lidt lavere og hos Hunsballe R noget højere end Eroica. Cappelle Desprez og Heine VII er de mest stråstive sorter, medens Abed 853 og Hunsballe R har de højeste karakterer for lejetilbøjelighed. Der har dog i hovedparten af forsøgene ingen lejesæd været af betydning, og stråstyrken kan betegnes som ret tilfredsstillende for alle sorter. Cappelle Desprez, Heine VII og Øtofte 56 har betydeligt kortere og Hunsballe R lidt længere strå end de øvrige sorter. Cappelle Desprez, Heine VII og Hunsballe R har store og Banco, Øtofte 56 og Eroica små kærner. Eroica og Banco har højest og Cappelle Desprez lavest rumvægt. Cappelle Desprez er den tidligst modne sort, og også Øtofte 56 og Heine VII modner lidt tidligere end de øvrige sorter. I en del forsøg er udført analyse for råprotein i kærnen, og resultaterne viser, at Cappelle Desprez, Hunsballe R og Sophiehøj 13 har højest og Heine VII lavest indhold af råprotein.

I nogle forsøg er der forekommet sygdomsangreb, således at der har

været lejlighed til at iagttage sorterens forhold til disse. Gulrust har i enkelte forsøg angrebet Heine VII mere og Cappelle Desprez mindre end de øvrige sorter; meldug har enkelte steder været værre på Øtofte 56 end på de øvrige sorter og knækkefodsyge har i enkelte tilfælde skadet Abed 853 og Heine VII mere og Cappelle Desprez mindre end de øvrige sorter. I langt de fleste forsøg har der dog ingen sygdomsangreb af betydning været.

BESKRIVELSE AF SORTERNE

Weibulls Eroica har været måleprøve. Den er vinterfast, har middellangt, ret stivt strå, små kærner med høj rumvægt og middelhøjt indhold af råprotein. Sorten modner ret sent.

Øtofte 56 har givet ca. 4 pct. større kærneudbytte end *Eroica*. Sorten er vinterfast, har kort og stivt strå, små kærner med middelhøj rumvægt og under middel råproteinindhold. Den modner tidligt.

Cappelle Desprez er en fransk sort. Den har i gennemsnit af alle forsøg givet 3 pct. højere udbytte end *Eroica*. Sorten er ikke vinterfast og blev i flere forsøg i 1954 og 1956 skadet stærkt af frosten. Af bilaget ses det, at sorten disse år ligger med lavest gennemsnitudbytte, medens den de øvrige år hører til de højestydende. Strået er kort og meget stivt, kærnen er meget stor med lav rumvægt og højt indhold af råprotein. Sorten er den tidligst modne.

Hunsballe R har givet ca. 3 pct. mere end *Eroica* og ligger med hensyn til vinterfasthed på linie med denne. Sorten har ret langt, nogenlunde stivt strå, kærnen er stor med ret høj rumvægt og højt indhold af råprotein. Den modner ret sent.

Heine VII er en tysk sort. Den har i 4 års forsøg givet højest kærneudbytte, ca. 7 pct. mere end *Eroica*. Vinterfastheden har været tilfredsstillende. Sorten har kort og meget stivt strå, store kærner med middelhøj rumvægt og ret lavt råproteinindhold. Den modner tidligt.

Weibulls Banco har givet omtrent samme udbytte som *Øtofte 56*. Sorten er vinterfast, har middellangt, stivt strå, små kærner med høj rumvægt og middel råproteinindhold. Den modner lidt tidligere end *Eroica*.

Sophiehøj 13 har i to års forsøg givet samme udbytte som *Øtofte 56*. For denne og de følgende sorter har der ikke i de to forsøgsår været betingelser for at vurdere vinterfastheden. Sorten har middellangt, ret stivt strå, middelstore kærner med middelhøj rumvægt og højt råproteinindhold. Sorten er ikke bragt i handelen.

Abed 853 har givet ca. 3 pct. mere end *Eroica*. Den har middellangt, kun nogenlunde stivt strå; kærnestørrelse, rumvægt og råproteinindhold er middel. Sorten vil ikke blive bragt i handelen.

Svaløf Svale har givet knapt 2 pct. større udbytte end *Eroica*. Sorten har godt middellangt, ret stivt strå, middelstore kærner, middelhøj rumvægt og råproteinindhold, og den modner samtidigt med *Eroica*.

Bilag til 587. meddelelse

Forholdstal for kærneudbytte

		Gennem- snit	Aakirke- by	Lyngby	Brønd- gaarden	Tystofte	Abed	Aarslev	Askov	Spangs- bjerg
1953-57	Weib. Eroica	100	100	100	100	100	100	100	100	100
—	Øtofte 56	104	97	106	107	110	99	104	97	100
—	Capp. Desprez	103	99	107	112	110	109	106	104	110
—	Hunsballe R	103	98	104	104	104	109	104	107	101
1954-57	Heine VII	107	101	106	108	114	98	107	105	112
—	Weib. Banco	104	97	106	104	105	105	100	103	108
1956-57	Sophiehøj 13	104	95	107	107	107	105	105	104	105
—	Abed 853	103	98	101	108	110	99	105	99	101
—	Svaløf Svale	102	101	103	102	103	105	102	102	101
		Borris	Ødum	Højer	1953	1954	1955	1956	1957	
1953-57	Weib. Eroica	100	100	100	100	100	100	100	100	
—	Øtofte 56	110	108	111	104	104	107	108	98	
—	Capp. Desprez	96	113	53	109	81	113	99	109	
—	Hunsballe R	102	103	97	102	101	109	102	101	
1954-57	Heine VII	110	111	104	—	103	113	109	104	
—	Weib. Banco	104	104	105	—	99	109	105	102	
1956-57	Sophiehøj 13	104	113	100	—	—	—	103	103	
—	Abed 853	105	107	99	—	—	—	104	100	
—	Svaløf Svale	99	103	98	—	—	—	102	99	

Forsøg med rugsorter 1954—1957

I 1954—57 er gennemført forsøg med nye eliter af ældre sorter, og fra 1956 er en ny sort indgået. Endvidere er forsøgene fortsat med 3 af de sorter, der er omtalt i 551. meddelelse.

Forsøgene er udført på lerjord ved Aakirkeby, Lyngby, Aarslev, Askov og Ødum og på god sandjord ved Borris samt på let sandjord ved Jyndevad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup. Forsøget i 1956 ved Aakirkeby måtte kasseres på grund af angreb af sneskimmel i en del af parcellerne.

I nedenstående opstilling er først anført de 5 sorter, der har været med i 4 års forsøg. Forholdstallene er beregnet ud fra gennemsnittet sat = 100. Herefter følger de to eliter af Svaløf Kongs II, elite 48 og elite 50, der kan sammenlignes på grundlag af 3

	hkg pr. ha		Forholdstal		Strå-	Leje-	g pr.	mg pr.
	kærne halm		kærne halm		længde	tilbøje-	liter	korn
					cm	lighed *		
<i>1954—57, 39 forsøg.</i>								
Petkus.....	38.0	57.9	102	100	134	4.4	710	30.7
Sejet Kærne.....	37.6	59.2	101	102	138	5.4	702	28.4
Borris Perle.....	37.6	58.5	101	101	136	4.7	700	28.5
Borris Perle 2/50.....	37.3	58.4	100	101	138	4.7	702	28.1
Svaløf Kongs II, elite 50.	36.6	56.7	98	98	127	3.8	695	25.5
<i>1954—56, 29 forsøg.</i>								
Svaløf Kongs II, elite 48.	35.7	55.1	100	100	128	4.0	696	25.8
Svaløf Kongs II, elite 50.	35.6	55.3	100	100	126	3.8	695	25.8
<i>1956—57, 19 forsøg.</i>								
Gennems. 5 sorter.....	38.0	60.5	100	100	134	3.8	706	27.8
Svaløf Værne.....	38.8	62.8	102	104	138	3.7	706	27.0

* 0—10, 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

års resultater, men med elite 48 sat = 100. Endvidere er resultaterne for Svaløf Værne, der er prøvet i 2 år, stillet sammen med gennemsnittet for 5 sorter i det samme åremål. I bilaget er anført gennemsnitsudbytte og forholdstal for de enkelte forsøgssteder og de enkelte år.

Af de sorter, der har været med i 4 års forsøg, har Petkus i gennemsnit af alle forsøg givet højest kærneudbytte, 38,0 hkg pr. ha. Herefter følger Sejet Kærne og Borris Perle, der har givet ens udbytte, men 0,4 hkg mindre end Petkus. Borris Perle, 2/50 står ikke helt på højde med den ældre elite, idet mindreudbyttet er 0,3 hkg. Svaløf Kongs II, elite 50 har været lavestydende med 1,4 hkg kærne pr. ha mindre end Petkus. De to eliter af Kongs II, elite 48 og elite 50 forholder sig ens med hensyn til kærneudbytte. I 2 års forsøg ligger Svaløf Værne 0,8 hkg kærne pr. ha højere end gennemsnittet for de 5 sorter i det samme åremål.

Halmudbyttet er lavest hos Svaløf Kongs II, for Petkus og Borris Perle middelhøjt, medens Sejet Kærne har givet mest halm. Svaløf Værne er ligeledes halmrig. Svaløf Kongs II har betydeligt kortere og Petkus lidt kortere strå end de øvrige sorter. Svaløf Værne ligger i strå længde på linie med Sejet Kærne og Borris Perle. Lejetilbøjeligheden har været størst for Sejet Kærne, lidt mindre for Borris Perle og Petkus. Svaløf Kongs II har været den mest stråstive. Svaløf Værne har lidt højere karakter for lejetilbøjelighed end gennemsnittet for de øvrige sorter.

Med hensyn til kærnekvalitet danner Petkus og Svaløf Kongs II yderpunkter med henholdsvis højest og lavest rumvægt og kærnestørrelse.

Oversigt over sorterne

Petkus har i gennemsnit af alle forsøg og i tre af de fire forsøgsår været højestydende. Halmudbyttet er middelhøjt. Sorten har middellangt og ret stivt strå, store kærner med høj rumvægt.

Sejet Kærne har givet godt middeludbytte af kærne og højest halmudbytte. Den har godt middellangt strå, der er noget blødere end hos Petkus og Borris Perle. Rumvægt og kærnestørrelse er middel.

Borris Perle. De to eliter har på det nærmeste givet samme og middeludbytte af såvel kærne som halm. Strå længden er hos den ældre elite middel og for elite 2/50 lidt over. Lejetilbøjeligheden, der er ens for de to eliter, er lidt over middel. Rumvægt og kærnestørrelse er middel.

Svaløf Kongs II, elite 50 har ligesom de førnævnte sorter været med i 4 års forsøg, hvor den har været lavestydende med 2 pct. mindre kærne end gennemsnittet.

Elite 48 og elite 50 af *Svaløf Kongs II* er sammenlignet i 29 forsøg, hvor de har givet samme kærneudbytte. Halmudbyttet er lavt, og begge eliter er betydeligt kortere og har væsentlig mindre lejetilbøjelighed end de øvrige sorter. Kærnerne er små og rumvægten under middel.

Svaløf Værne er prøvet i 2 års forsøg, hvor sorten har givet 2 pct. mere kærne og 4 pct. mere halm end gennemsnittet for de 5 sorter i det samme åremål. Strået er godt middellangt, og karakteren for lejetilbøjelighed har i begge år været lidt lavere end hos *Sejet Kærne*. Rumvægten er middel og kærnerne knapt middelstore.

— — —

I orienterende forsøg 1956—57 på let sandjord ved Jyndeved, Lundgaard og Tylstrup er en langstrået type af *Petkus*, der af forædleren benævnes »normalstrået«, sammenlignet med den her i landet almindeligt dyrkede type af *Petkus*. Resultatet fremgår af følgende:

	hkg pr. ha		Forholdstal		Strå-	Leje-	g pr.	mg pr
	kærne	halm	kærne	halm	længde	tilbøje-	liter	korn
					i cm	lighed*		
<i>6 forsøg.</i>								
<i>Petkus</i>	30.0	44.3	100	100	119	2.9	726	26.1
<i>Petkus, normalstrået</i> ...	29.4	48.2	98	109	128	2.9	734	27.7

* 0—10, 0 = helt stående, 10 = helt liggende.

Den »normalstråede« har givet 2 pct. mindre kærne og 9 pct. mere halm end den almindelige type af *Petkus*. Den er 9 cm længere af strå. Lejetilbøjeligheden er ens. Den nye type er indgået i de ordinære forsøg.

Bilag til 588. meddelelse

Sortsforseg med rug 1954—57, hkg kærne pr. ha og forholdstal

738

	Gen- nem- snit	Aa- kirke- by	Lyng- by	Aars- lev	Askov	Ødum	Bor- ris	Jynde- vad	Lund- gaard	Studs- gaard	Tyl- strup	1954	1955	1956	1957	
<i>1954—57, 39 forsøg.</i>																
	hkg kærne pr. ha															
Petkus.....	38.0	46.2	46.2	41.3	38.0	47.1	40.0	28.7	31.5	27.9	35.7	37.1	38.0	36.5	40.4	
Sejet Kærne.....	37.6	47.1	46.2	43.3	39.2	46.3	37.6	27.3	29.4	26.6	35.7	35.9	38.3	35.9	40.3	
Borris Perle.....	37.6	46.4	45.2	43.2	39.4	46.3	38.6	27.3	29.1	26.6	35.2	35.5	38.5	35.9	40.2	
Borris Perle 2/50.....	37.3	46.5	46.4	43.2	38.5	46.0	37.9	27.1	28.4	26.2	35.7	36.5	37.3	35.1	39.7	
Svaløf Kongs II, elite 50..	36.6	46.3	44.7	43.2	38.1	45.7	36.3	25.3	28.3	26.2	35.0	33.9	37.6	35.4	39.5	
<i>1954—56, 29 forsøg.</i>																
Svaløf Kongs II, elite 48..	35.7	40.6	43.3	42.0	36.9	44.4	37.9	25.8	27.9	25.3	34.4	34.9	36.4	35.8	—	
Svaløf Kongs II, elite 50..	35.6	40.9	42.4	42.2	36.5	44.7	37.2	25.8	28.0	25.3	35.1	33.9	37.6	35.4	—	
<i>1956—57, 19 forsøg.</i>																
Gennemsnit, 5 sorter.....	38.0	55.6	49.9	39.7	41.5	48.9	35.4	25.7	29.2	28.2	34.8	—	—	35.8	40.0	
Svaløf Værne.....	38.3	57.7	51.2	41.2	43.2	49.9	36.2	25.6	28.7	28.2	36.0	—	—	36.1	41.3	
Forholdstal																
Petkus.....	102	99	101	96	98	102	105	106	108	104	101	104	100	102	101	
Sejet Kærne.....	101	101	101	101	102	100	99	101	100	100	101	100	101	100	101	
Borris Perle.....	101	100	99	101	102	101	102	101	99	100	99	99	101	100	101	
Borris Perle 2/50.....	100	100	102	101	100	99	100	100	97	98	101	102	99	98	99	
Svaløf Kongs II, elite 50..	98	100	98	101	99	98	95	93	97	98	99	95	99	99	99	
<i>1954—56, 29 forsøg.</i>																
Svaløf Kongs II, elite 48..	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	—	
Svaløf Kongs, elite 50....	100	101	98	100	99	101	98	100	100	100	102	97	103	99	—	
<i>1956—57, 19 forsøg.</i>																
Gennemsnit, 5 sorter.....	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	—	—	100	100	
Svaløf Værne.....	102	104	103	104	104	102	102	100	98	100	103	—	—	101	103	

Forsøg med sorter af oliehorn 1953—57

I 1956 og 1957 er fortsat forsøg ved statens forsøgsstationer med 3 af de i 553. meddelelse omtalte sorter af oliehorn samt 1 ny. Forsøgene er udført på lermuldet jord ved Lyngby, Tystofte, Aarslev og Ødum. Forsøget i 1953 ved Lyngby mislykkedes. For hele perioden 1953—57 har to af sorterne deltaget i alle forsøg, ialt 19, en sort i 16, 1954—57, og en i 8 forsøg, 1956—57. Resultaterne for de to sidstnævnte sorter er omregnet i forhold til gennemsnittet af de to sorter, der har været med i alle forsøg, så tallene kan sammenlignes direkte.

Hovedresultaterne af forsøgene fremgår af nedenstående oversigter:

	Antal forsøg	hkg pr. ha			Forholdstal		kg pr. ha			Forholdstal	
		ialt	frø ¹	strå	frø	strå	rå-fedt	rå-protein	rå-fedt	rå-protein	
Øtøfte L 4/47	19	55.7	16.7	22.9	100	100	643	353	100	100	
Trifolium Rekord	19	51.6	15.9	20.4	95	89	593	347	92	98	
Pastel	16	52.6	16.9	22.2	101	97	668	369	104	104	
Dæhnfeldt, ny elite.	8	54.4	16.8	22.0	101	96	660	353	103	100	

	Strå-længde, cm	Leje-til-højelighed 0-10 ^a	Korn-vægt g	pct. i frøet		Jod-tal	°/∞ hvid-bl. plan-ter	Dato for	
				rå fedt	rå-protein			beg. bl.	mod-ning
Øtøfte L 4/47	59	2.8	6.9	38.5	21.1	192	sp.	24/6	26/8
Trifolium Rekord	58	1.8	7.3	37.3	21.8	193	4.5	22/6	25/8
Pastel	60	1.8	8.3	39.5	21.8	187	sp.	21/6	21/8
Dæhnfeldt, ny elite.	59	3.5	7.8	39.8	21.0	194	sp.	23/6	26/8

1. med 10 pct. vand. 2. = helt liggende.

I 1953—55 var vejrforholdene noget ugunstige for oliehornrens vækst, hvilket påvirkede resultaternes sikkerhed, og sorterens rækkefølge i frøudbytte vekslede ret stærkt fra forsøg til forsøg. Sorten Pastel lå under disse omstændigheder forholdsvis godt. I de to sidste år, 1956 og

1957, hvor resultaterne har været mere regelmæssige, har Pastel i de fleste forsøg givet mindre frøudbytte end Dæhnfeldt, ny elite og Øtofte L 4/47.

Øtofte L 4/47 tilhører Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og Danske Landboforeningers Frøforsyning. Af de to sorter, der har været med i alle 19 forsøg, har den gennemsnitlig givet højeste udbytte af såvel frø som råfedt, råprotein og strå. Dens frøudbytte lå lavt i 1953 ved Ødum og i 1957 ved Lyngby og særlig højt i 1954 ved Aarslev. Frøets kornvægt er lav, råfedt- og råproteinindholdet lidt under middel. Den har middellangt ret stivt strå. Sorten er ret sildig og er næsten fri for hvidblomstrede planter.

Trifolium Rekord tilhører A/S Trifolium Frø, København. Den har gennemsnitlig i frø-, råfedt-, råprotein- og stråudbytte givet henholdsvis 5, 11, 8 og 2 pct. mindre end Øtofte L 4/47. Frøet er omtrent middelstort med ret lavt råfedtindhold og lidt over middelinhold af råprotein. Strået er omtrent middellangt og stivt. I sorten, der er middeltidlig, forekommer forholdsvis mange hvidblomstrede planter, 4,5 promille.

Pastel er en fransk sort, tiltrukket af Ets. Tourneur Frères, Coulommiers, Frankrig, og indsendt til forsøgene af Feodor Nielsen & Søn, København. I gennemsnit af 16 forsøg har sorten givet ubetydeligt større frøudbytte end Øtofte L 4/47. Den har varieret stærkt i frøudbytte og synes at klare sig forholdsvis godt under de for olieherren ugunstige vejrforhold. I råfedt- og råproteinudbytte ligger den 4 pct. over og i stråudbytte 3 pct. under Øtofte L 4/47. Frøet er stort med højt råfedtindhold og over middelhøjt indhold af råprotein, mens jodtallet er lavt. Strået er lidt over middellangt og stivt. Sorten er tidlig og meget ensartet, men enkelte hvidblomstrede planter forekommer.

Dæhnfeldt, ny elite tilhører A/S L. Dæhnfeldt, Odense. Sorten har kun deltaget i 8 forsøg og har i gennemsnit for disse givet samme frøudbytte som Øtofte L 4/47. Stråudbyttet er 4 pct. lavere og råfedtudbyttet 3 pct. højere, mens råproteinudbyttet er det samme som for denne. Frøstørrelsen og frøets råfedtindhold er over og råproteinindholdet under middel. Sorten har middellangt strå og har vist størst lejetilbøjelighed af de prøvede sorter. Den er middeltidlig. Enkelte hvidblomstrede planter forekommer.

Bilag til 589. meddelelse.

	hkg frø pr. ha, gennemsnit									
	Gens.	Lyngby	Tys-tofte	Aarslev	Ødum	1953	1954	1955	1956	1957
Øtofte 4/47	16.7	14.0	17.7	18.4	16.3	15.9	14.3	17.6	19.3	16.5
Trifolium Rekord	15.9	14.2	16.7	16.6	15.3	16.4	13.1	16.5	18.0	15.8
Pastel	16.9	15.7	16.5	17.7	17.6	—	15.4	18.5	18.2	15.8
Dæhnfeldt, ny elite	16.8	15.4	17.6	17.4	16.6	—	—	—	19.3	16.4